

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Силабус освітньої компоненти

Назва компоненти: **Україна в світовій політиці**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Сторінка компоненти в Moodle:

<https://elearn.knukim.edu.ua/enrol/index.php?id=60>

Сторінка компоненти в електронній бібліотеці:

<http://91.217.179.134:9100/libr/DocSearchForm>

Викладач: **Безсмертний Роман Петрович**, кандидат політичних наук, доцент
з/н (лекції, підсумковий контроль)

Опис освітньої компоненти

«Україна в світовій політиці» є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану, циклу компонент професійної та практичної підготовки, яка сприяє підготовці фахівців у сфері дипломатії та міжнародних зв'язків.

Мета: ознайомлення здобувачів із тенденціями розвитку світової політики та місця України в ній, набуття ними навичок критичного осмислення міжнародних подій, здатності аналізувати процеси, які відбуваються у сучасній міжнародній системі та прогнозувати їхній вплив на внутрішньо та зовнішньополітичне становище України.

Завдання:

- вироблення навичок формування теоретичних та прикладних аспектів знання у сфері зовнішньої політики;
- отримання знань про основи зовнішньополітичної діяльності України та характеру такого впливу на міжнародній арені;
- вивчити основні напрями і шлях формування зовнішньої політики України;

- виокремити ключові пріоритети інтеграції України до світових політичних процесів.

Предмет – теоретичне узагальнення тих явищ і процесів, які формують положення України на міжнародній арені, розкривають зміст глобальних тенденцій

та визначають концептуальні зміни у розвитку України як актора у світовій політиці.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти повинні набути такі програмні компетентності:

Загальні:

- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.
- ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні:

- СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.
- СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
- СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.
- СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання):

- РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин

- та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.
- РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.
 - РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.
 - РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.
 - РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.
 - РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міжкомпонентарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.
 - РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.
 - РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

Передумови вивчення освітньої компоненти

Навчальна компонента «Україна у світовій політиці» тісно пов'язана з такими компонентами як «Міжнародне публічне право», «Політологія», «Світова політика та транснаціональні відносини» та ряду інших компонент.

Тематичний план освітньої компоненти

Розділ 1. ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ

Тема 1.1. Зовнішня політика України (історичний ракурс).

Тема 1.2. Історія становлення та вироблення політики і політик державами, що виникали на території сучасної України.

Тема 1.3. Історичний процес і становлення сучасної української політики.

Економічні, збройні, воєнні, торговельні, шлюбні союзи, блоки та об'єднання.

Тема 1.4. Завершення процесу набуття державності державою Б.Хмельницького та продовження становлення політик.

Тема 1.5. Україна в європейській політиці від початку першої світової війни до завершення другої світової війни.

Розділ 2. УКРАЇНА І СУЧАСНИЙ СВІТОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС

Тема 2.1. Україна в європейській політиці.

Тема 2.2. Україна і США.

Тема 2.3. Євразійський політичний фактор впливу на Україну.

Тема 2.4. Україна та Китай: традиції сильніші за потреби сьогодення.

Тема 2.5. Україна та азійські тигри.

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук або персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: освоєння теоретичного матеріалу, комунікації, ведення фахової дискусії та опитувань; виконання завдань самостійної роботи; ознайомлення з літературними джерелами та інформаційними ресурсами в Інтернеті, які рекомендовані навчальним курсом.

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом компоненти та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Microsoft Office для виконання завдань самостійної роботи: конспектування, тезування, анотування, рецензування, підготовка презентацій та інтерактивних матеріалів.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника за темою освітньої компоненти

1. Безсмертний Р.П. Будапештський меморандум 1994 р. і перспективи майбутньої безпеки України та світу. *Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 8-9 квітня 2020 р. Київ, 2020. С. 22-25.

2. Безсмертний Р.П. Балто-Чорноморський союз: перспективи для України. *Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 10-11 квітня 2019 р. Київ, 2019. С. 17-20.

3. Безсмертний Р.П. Балто-Чорноморський союз: перспективи для України. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*: зб. наук. пр. Київ, 2019. № 4. С. 8-15.

4. Безсмертний Р.П. Українсько-російська війна: геополітичний контекст. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти* : зб. наук. пр. Київ, 2018. № 2. С. 13-21.

5. Безсмертний Р.П. Майже половина Росії і частина Польщі — це Україна. 2018. URL: https://gazeta.ua/articles/politics-newspaper/_majzhe-polovina-rosiyi-i-chastina-polschi-ce-ukrayina/863709.

Основна література

1. Андрущенко (Гринько) С. В. Україна в сучасному геополітичному середовищі. Київ : Логос, 2005. 288 с
2. Васильєва-Чекаленко Л. Д. Україна в міжнародних відносинах 1944-1996 рр. Київ, 1999. 266 с.
3. Гальчинський А. С. Україна на перехресті геополітичних інтересів. Київ, 2002. 180 с.
4. Овсій О. І. Зовнішня політика України від давніх часів до 1944 року : навч. посіб. Київ, 1999. 186 с.
5. Сирота М. Д. Україна в геополітичному просторі третього тисячоліття. Вид. 2-ге. Київ : Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2007. 216 с.
6. Сучасні суспільно-політичні процеси у світі та Україні: монографія /авт. колектив: Т. Л. Нагорняк, М. В. Примуш, М. А. Польовий, та ін. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. 228 с.
7. Україна у світовій політиці : конспект лекцій / укладачі: С. М. Король, М. С. Назаров, В. О. Дементов. Суми : Сумський державний університет, 2018. 140 с
8. Федорук Я. О. Зовнішньополітична діяльність Хмельницького і формування його політичної програми (1648-1649 рр.). Львів, 1993.
9. Федорук Я. О. Міжнародна дипломатія і політика України 1654-1957. Львів, 1996. Ч 1. 1654.
10. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України: підручник. Київ : Либідь, 2006. 712 с.

Допоміжна література

11. Алексієвець Л. Трансформація відносин України та НАТО в 1991–2019 рр.: історичний аспект. *Український історичний журнал*. Київ, 2020. № 1 (550). С. 126–142.
12. Бжезинський З. Велика шахівниця. Харків : Фабула, 2019. 288 с.
13. Василенко М. Д. Україна: міжнародні зв'язки : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл; Одес. нац. юрид. академія. Одеса : Юрид. літ., 2004. 168 с
14. Дністрянський М. Зовнішня геополітика великих держав: порівняльний аналіз інтересів, векторів та конкретних результатів. *Вісн. Львів. ун-ту. Сер. Географічна*. Львів, 2013. Вип. 42. С. 112–120.
15. Зленко А. М. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін Харків : Фоліо, 2003. 558 с.
16. Зовнішня політика та політика безпеки після оновлення влади: послідовність, зміни, перспективи. *Razumkov centre*. Київ : Заповіт, 2019. – 46 с.
17. Ігнат'єва Т. Геополітика України в категоріях і поняттях: минуле та сучасність : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. спец. “Політологія”, “Історія України” Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2015. 112 с.
18. Клименко К. В. Актуальні питання співробітництва України з МВФ у період викликів і загроз COVID-19. *Фінанси України*. Київ, 2020. № 7 (296).

С. 92–115.

19. Кондратенко О. Балто-Чорноморська співдружність: витоки та стратегічні можливості для України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини*. Київ, 2020. Вип. 1 (51). С. 11–17.
20. Кононенко К. А. Далекосхідний вектор як важливий елемент зовнішньої політики України : аналіт. доповідь / [К. А. Кононенко, А. З. Гончарук, С. А. Кошовий ; за заг. ред. К. А. Кононенка]; Нац. ін-т стратег. дослідж. Київ : НІСД, 2017. 47 с.
21. Копійка В. В. Європейські та євразійські перспективи України *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини*. Київ, 2005. Вип. 31/32. С. 71–75.
22. Корсунський С. Як будувати відносини з країнами Азії. Економіка, дипломатія, культурні особливості. Харків, Віват. 2021. 288 с.
23. Світова гібридна війна: український фронт / За заг. ред. В. П. Горбуліна. Національний інститут стратегічних досліджень. К.: НІСД, 2017. 496 с.
24. Толстов С. В. Еволюція зовнішньополітичної концепції України в контексті Європейської безпеки. *Науковий вісник Дипломатичної академії України. Історичні науки*. – Київ, 2016. Вип. 23, ч. 1 : Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. С. 10–24.
25. Україна і Росія в історичній ретроспективі: новітній український державний процес. За ред. В. А. Смолій. Київ : Наукова думка. 2004. Т. 3. 621 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

26. Сайт Європейського Союзу (ЄС). URL: <https://europa.eu/>
27. Сайт Центру інформації та документації НАТО в Україні. URL: www.nato.int
28. Сайт Організації Об'єднаних націй (ООН). URL: <http://www.un.org/>
29. Сайт Ради Європи. URL: <http://www.coe.int/>

Політика вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковою частиною оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри міжнародних відносин
від «30» червня 2022 р., протокол № 12.